

Fackföreningsrörelsen i Italien under fascismen

Armando Borghi

1925

Det är ganska svårt att förklara fascisternas, eller rättare statsfascismens förhållande till fackorganisationerna.

Vi ha vid annat tillfälle sagt, att fascismen är ett kaos av idéer utan begynnelse och slut, utan hållning, utan egen fysionomi.

Man kan vara förvissad om, att om fascismen kommit ett tjugotal år tidigare till Italien, så hade den utan någon som helst återhållsamhet undertryckt de fackliga organisationerna. Men efter kriget, efter ett kvarts sekel av facklig kamp och utveckling och efter uppkomsten av en storindustri har ett oförbehållsamt undertryckande av fackföreningarna blivit en omöjlighet.

Jag påstår icke, att det skulle vara omöjligt att undertrycka dem med våld. Med våld kan man för en tid undertrycka allt. Men det finns funktioner, som blivit så oundgängliga för det sociala livet, att det är bättre att *avlösa* dem än att undertrycka dem.

Under sin första tid kämpade fascismen för att förstöra de röda fackföreningarna, men samtidigt strävade den efter att upprätta "nationella" fackföreningar. Men efter att ha erövrat makten har den sökt att *genom tvångsbud från regeringen åstadkomma ett samarbete mellan klasserna*. Tvångsbud såväl för arbetarna som arbetsgivarna. Man måste emellertid slå fast, att trots alla de ansträngningar den "stråtrövande" fascismen gjort, såväl före som efter upprättandet av den fascistiska regeringen, i syfte att tillintetgöra de fackorganisationer av skilda riktningar, som existera i Italien (reformistiska och syndikalistiska), så har man dock icke lyckats att fullständigt krossa dem.

Under sin första tid sökte fascismen tvinga arbetsköparna att inskriva sig i "les corporazioni", vilka sammanslutningar skulle sammansättas dels av arbetarnas fackföreningar, dels av arbetsköparnas organisationer; inom vissa andra av dessa corporazioni skulle däremot arbetare och arbetsköpare sitta sida vid sida utan de egna organisationerna som mellanled.

Beträffande de till de fascistiska organisationerna anslutna arbetarna kunde de varken opponera sig eller diskutera sina intressen. Den höga hierarkien inom fascismen löste problemen på sitt sätt. Men beträffande arbetsköparna ställde sig saken annorlunda. Den fascistiska regimen befriade dem till en del från arbetarnas kamp emot dem, men för sin del ville arbetsköparna ingalunda, icke ens de av dem som voro fascister, avstå från *sin klasskamp mot arbetarna*. Arbetsköparna ha sålunda aldrig accepterat de fascistiska politikernas metod för fackföreningsrörelse.

Under fascismens första tid gjordes det sålunda försök att skapa blandade fascistiska fackföreningar (bestående av såväl arbetare som arbetsköpare), men dessa sammanslutningar ha icke kunnat upprätthållas. De ha försvunnit. Arbetsköparna ville vara - fria! De ha sina organisationer, som tillvarataga deras intressen.

Fascismen drömde i själva verket om en "blandad" fackorganisation för att på detta sätt kunna fylla sina organisationers tomhet med arbetsköpare. Ty arbetarna ville icke ansluta sig till de fascistiska organisationerna utom i sådana fall, då de genom tvångsmedel bringades därtill. Det har blivit fastslaget, att det i vissa fabriker, där fascisterna påstodo sig ha hela massan med sig, inträffat, att när man företagit *slutna* omröstningar för utseendet av fabrikskommittéer, vilka existerade ända till för några månader sedan⁽¹⁾, så tillföll den överväldigande majoriteten, ända till 90 procent, de revolutionära syndikalisterna, och ofta valdes en gammal kämpe, som var landsflyktig eller satt i fängelse. Hur skulle man kunna göra slut på de röda organisationerna, när eld och järn icke förmådde helt att döda dem? Man kunde icke gärna hålla på med att mörda tills den sista medlemmen i den sista röda fackföreningen var utrotad.

Under sådana förhållanden försökte man med diverse lagliga medel:

1. För tvenne år sedan stiftades en lag, som bemyndigade polisprefekten att själv eller genom de representeranter han utsåg sätta sig i besittning av fackföreningarna, "när man kunde misstänka att det gjordes försvinnningar". När man således ville tillintetgöra en fackförening och ställa den under polisens förmynderskap, kunde man alltid "misstänka" - att det pågick försvinnningar inom fackföreningen!

⁽¹⁾ En kommitté av arbetare, utsedd av arbetarna själva för att ordna de inre mellanhavandena på arbetsplatsen med arbetsköparen. Ledarna av corporaciones uppmanade arbetsköparna att undertrycka dessa kommittéer, ty de voro en tillflyktsplats för "omstörtande" verksamhet.

2. Dessutom företogs från regeringens sida försök att draga till sig ledarna för den till Amsterdam anslutna reformistiska landsorganisationen, gamla rävar som Mussolini känner personligen från den tid han tillhörde det socialistiska partiet. Mussolini kände dem så pass, att han visste, att de icke voro i stånd att motstå närmanden från en regerings sida. Vid den tiden före mordet på Matteotti fanns det i själva verket goda utsikter för ett samförstånd mellan Mussolini och de reformistiska ledarna. Men Matteotti var ett hinder för ett sådant samförstånd, och man försökte då att "övertyga" honom.⁽²⁾ Man kände behov av att befria sig från honom, att få bukt med honom. Detta är något som numera allmänt erkännes av politikererna, och d'Aragonas avgång från sin post i spetsen för den reformistiska landsorganisationen sistlidne månad är en följd av den leda som ledarnas samarbetspolitik framkallat bland arbetarna.
3. Den legala upplösningen av U. S. I. (Union Sindicale Italiana,⁽³⁾ sektion ansluten till I. A. A., Berlin), vilken emellertid icke är upplöst, ty i Italien fortsätter den att uppträda som "Kommittén för de syndikat, som varit anslutna till U. S. I." Samt den legala upplösningen av järnvägsmännens nationella förbund, vilket hade en revolutionärt syndikalistisk tendens, fastän oavhängigt av de tvenne landsorganisationerna, den syndikalistiska och den reformistiska.⁽⁴⁾

Ett annat försök att definitivt undertrycka de icke fascistiska fackföreningarna gjordes sistlidet år. Det gick till så här: arbetsköparna, sammanslutna i Industriens Arbetsgivareförbund, träffade en överenskommelse med de fascistiska fackorganisationerna om att icke erkänna andra fackorganisationer än *corporazioni*. Således: inga förhandlingar, inga avtalsuppgörelser, inga överenskommelser med fackorganisationer, som icke dirigerades av fascisterna.

I förra månaden spred regeringens telegrambyrå ett meddelande om "en ny seger" för de fascistiska fackorganisationerna. Man hade slutit en överenskommelse med arbetsköparna om monopolisering av arbetet för de fascistiska organisationernas medlemmar. Men hur kan detta framställas som en ny seger, när man redan föregående år slutit en sådan överenskommelse? Vittnar det icke snarare om att försöket att monopolisera arbetet för fascisternas fackföreningar blivit ett fiasko! Varför har man förnyat denna överenskommelse? Därför att *arbetsköparna icke kunnat genomföra den överenskommelse, som träffades föregående år!*

Och varför ha de icke kunnat genomföra den? Därför att, som presidenten för arbetsköparnas sammanslutning själv förklarar, man icke uteslutande kunnat träffa avtal med fascisternas organisationer eftersom arbetarna icke varit anslutna till desamma.

I år har man sagt sig: vi gjorde fiasko förra året, men låt oss än en gång försöka och kanhända kunna vi genom förnyade ansträngningar försvaga de icke fascistiska fackorganisationerna, eventuellt tillintetgöra dem.

Skola fascisterna och arbetsköparna lyckas denna gång? Vi tro det icke. Men vad vi kunna konstatera, det är, att deras överenskommelse från förra året gjort fiasko, ty i annat fall skulle de icke behövt sluta en ny överenskommelse i år.

Ni kunna icke gärna begära, att man efter detta skall kunna vara i stånd att angiva en riktlinje för den fascistiska politikens hållning gent emot fackföreningarna. Man förstår icke vad de vilja. Men lyssnar man till dem, får man den uppfattningen, att de ämna genomföra en samhällsrevolution.

Men man ser ingenting av denna revolution.

Det är för att bluffa bourgeoisien som fascisterna avbränna retoriska fyrverkerier och i sin polemik jonglera med tvetydiga ord.

Den ena gången tala de om, att man måste betrakta och behandla strejk och bojkott som en förbrytelse. En annan gång tala de om, att man måste påtvinga skiljedom i klasskonflikter. Och en tredje gång tala de i obestämda ordalag om, att de fackliga organisationerna borde ha rätt att välja deputerade och senatorer!

⁽²⁾ Han var i stånd att hindra de fackliga ledarnas "konformistiska" politik, därför att dessa ledare voro medlemmar av det socialistiska partiet, i vilket Matteotti var generalsekreterare, det parti som kallade sig "unitärt", reformistiskt och regeringsvänligt, d. v. s. vänligt sinnat mot den borgerliga demokratiens regering, icke mot den fascistiska.

⁽³⁾ Januari år 1915.

⁽⁴⁾ Man kan betrakta järnvägsmanförbundet som oavhängigt, fastän dess styrelse i sista minuten förklarade det anslutet till den reformistiska organisationen för att om möjligt undvika upplösning.

Vi följa händelserna och skola hålla eder underrättade, men ni skola finna, att de fascistiska nyheterna för samhällsordningen äro sällsynta, fast geniala - såsom projektet om den tvungna skiljedomen!
Fascisterna ha flugan. Om Mussolini skulle göra en resa till Amerika, så skall jag slå vad om, att man kommer att påstå, att det var han - som upptäckte detta land!

Det Anarkistiska Biblioteket

Armando Borghi
Fackföreningsrörelsen i Italien under fascismen
1925

Syndikalismen 1925

sv.anarchistlibraries.net